

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาโดยวิธีการสำรวจ (survey) และขั้นตอนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบล ซึ่งได้ทำการกำหนดพื้นที่ที่ศึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจง จากเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรีที่ยังคงมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านจำนวน 8 แห่งได้เป็นเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง และหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้แก่ สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

นอกจากนี้ ยังได้ทำการศึกษาหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลกบินทร์อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลเพียงแห่งเดียวในจังหวัดปราจีนบุรีที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เพื่อใช้ศึกษาเทียบเคียงกับเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

ในส่วนของ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง และเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ แบบสำรวจ 2 ฉบับและแบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับดังนี้

2.1 แบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน เป็นการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันภายในเขตเทศบาลจำนวน 8 ข้อ ใช้ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนัน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง และหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ซึ่งได้แก่ สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

2.2 แบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน เป็นการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลจำนวน 20 ข้อ ใช้ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง และหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ซึ่งได้แก่ สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

2.3 แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1

บทบาทในการจัดบริการสาธารณะ ตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาล ตอนที่ 2
บทบาทในการจัดบริการสาธารณะตาม อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง และเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง

เครื่องมือทั้ง 3 ฉบับมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์
2. สร้างเครื่องมือ

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4. ตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและนำข้อเสนอแนะเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการแก้ไขและปรับปรุงอีกครั้ง

5. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ในเขตเทศบาลตำบลศรีมหาโพธิ์ อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี และนำปัญหามาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเครื่องมืออันได้แก่แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยตนเองทั้งหมด ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2550 เป็นเวลาประมาณ 5 เดือน โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 นำแบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและของผู้ใหญ่บ้าน เข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยใช้การสำรวจเอกสารและข้อมูลหลักฐานต่างๆ และในกรณีที่ไม่มีหลักฐานเอกสารก็ใช้วิธีการสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้องประกอบ

3.2 นำแบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและของผู้ใหญ่บ้าน เข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลกบินทร์ สำนักงานประมงอำเภอกบินทร์บุรี สำนักงานเกษตรอำเภอกบินทร์บุรี สำนักงานปศุสัตว์อำเภอกบินทร์บุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกบินทร์บุรี สถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยใช้การสำรวจเอกสารและข้อมูลหลักฐานต่างๆ และในกรณีที่ไม่มีหลักฐานเอกสารก็ใช้วิธีการสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้องประกอบ

3.3 นำแบบสัมภาษณ์เข้าไปทำการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้างและเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง โดยใช้การจดบันทึกและนำกลับมาเขียนรายงานในวันเดียวกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึกดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง มาจัดระเบียบข้อมูล (data processing) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำข้อมูลมาจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นที่กำหนด แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) และวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเข้าไปทำการสัมภาษณ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้างและเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง มาจัดระเบียบข้อมูล (data processing) และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) และวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)